

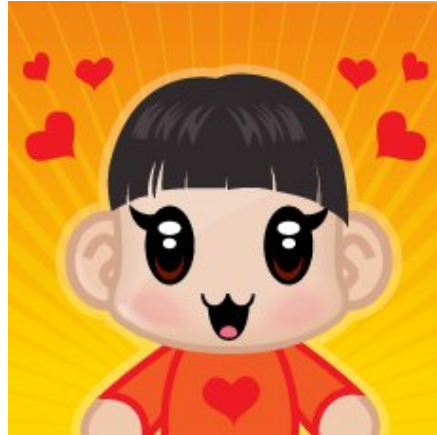
Vím, co smím a musím?

„ Svoboda a odpovědnost jsou dvě strany téže mince.“

Václav Havel

Celoroční školní projekt
Školní rok 2012/2013
Zpracovala: Mgr. Sláva Cingelová

Dítě,

- které je milováno, je schopno lásky
- které prožívá pocit bezpečí, se naučí důvěřovat
- které je obklopeno přátelstvím, se naučí laskavosti
- s nímž se hraje rovná hra, se naučí spravedlnosti
- které je chváleno, získá sebedůvěru
- které se setká s tolerancí, se snáze naučí trpělivosti
- které je ponižováno, ztrácí sebedůvěru
- které je vystavováno posměchu, se začne stydět
- které je bito, se naučí prát
- které je nadměrně kritizováno, se naučí odsuzovat

Filosofie

Jednotlivé státy a instituce (jako jsou škola, rodina) mají stanovena určitá pravidla, podle kterých fungují. Některá pravidla jsou písemně zakotvena v zákonech. Tato pravidla přesně stanovují, jaká práva a povinnosti mají členové jednotlivých sociálních skupin. Ve škole a v rodině však platí i nepsaná pravidla, na vytváření kterých se můžou podílet i děti. K dodržování těchto pravidel pak přistupují s větší ochotou, a ne z donucení.

Základní práva a povinnosti jsou popsány v Ústavě ČR, jde o dokumenty: Listina základních práv a svobod a Úmluva o právech dítěte. Česká republika je Úmluvou vázaná od 1. ledna 1993. Úmluva mění postoj společnosti k dítěti. Dítě musí být vnímáno jako svéprávná bytost, a ne jako majetek rodičů. Rodiče se na druhou stranu obávají přílišné nezávislosti svých dětí. Vše pramení z nedostatečné informovanosti. Mnoho dětí si je vědomo svých práv, ale nerado slyší i o povinnostech. V zákonných normách je uvedeno, že děti se podílí na fungování společnosti dle svých možností a schopností s ohledem na věk, zdravotní stav atd.

Nejdůležitější práva Úmluvy jsou tzv. 3P :

Provision (zabezpečení): právo získat, vlastnit, mít (jméno, rodinu, národnost, vzdělání, zdravotní péči)

Protection (ochrana): právo ochrany před mučením, zneužíváním, zanedbáváním, špatným zacházením, diskriminací

Participation (účast): právo účasti na rozhodování o životě svém i společnosti, ve které žije

Cíle

Žáky povedeme k:

- poznávání základních dětských práv
- akceptování práv ostatních
- chápání, že všichni máme stejná práva bez ohledu na barvu pleti, pohlaví, vyznání, státní příslušnost

- uvědomování si, že k právům neodmyslitelně patří i povinnosti
- samostatnému vyhledávání a používání informací
- spolupodílení se na vytváření vlastních pravidel
- upevňování správného chování, vytváření hodnotového systému, etických postojů a mravních zásad
- vzájemné úctě, toleranci, pomoci a snášenlivosti
- uvědomování si odpovědnosti za vlastní zdraví a bezpečnost

Základní práva dítěte

- Právo na život, na jméno, na státní příslušnost
- Právo znát a žít se svými rodiči
- Právo svobodně vyjadřovat své názory a být vyslyšen
- Právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace
- Právo svobodně myslet, projevovat víru, sdružovat se a shromažďovat
- Právo na ochranu soukromí, cti a pověsti
- Právo na ochranu před násilím, zneužíváním, týráním
- Právo na ochranu zdraví a léčení
- Právo na sociální péči a odpovídající životní úroveň
- Právo na vzdělání
- Právo na volný čas, odpočinek
- Právo na ochranu před vykořisťováním, nebezpečnou práci
- Právo na ochranu před drogami a jinými škodlivými látkami
- Právo na ochranu před sexuálním zneužíváním
- Právo na ochranu před únosy, mučením, ozbrojenými konflikty
- Právo na presumpci neviny
- Právo postižených dětí na plnohodnotný život a pomoc
- Právo dětí bez rodin na zvláštní ochranu a pomoc
- Právo dětí menšin užívat vlastní jazyk a kulturu

Povinnosti

Povinnosti nejsou jasně stanoveny v zákonech, ale vyskytují se v některých zákonných normách např. zákon o rodině, zákon o základním vzdělávání. Dítě má povinnosti k obci, škole, rodině, kamarádům, sobě, životnímu prostředí.

Povinnosti ke škole

- neomezovat svým konáním práva ostatních osob zúčastňujících se základního vzdělávání
- dodržovat školní pořádek ZŠ
- chránit před poškozením majetek školy
- konat tak, aby nebylo ohroženo zdraví a bezpečnost všech osob
- ctít lidskou důstojnost svých kamarádů a zaměstnanců ZŠ
- respektovat pokyny zaměstnanců ZŠ, které jsou v souladu se závaznými právními předpisy, vnitřními předpisy školy a dobrými mravy

Povinnosti k rodině

- vynaložit co největší snahu v procesu vzdělávání
- projevovat úctu k rodičům
- spolupracovat s rodiči
- pomáhat rodičům při rodinných povinnostech a pracích

Povinnosti k životnímu prostředí

- dodržovat základní pravidla o ochraně přírody
- spolupodílet se na ochraně životního prostředí
- chovat se ohleduplně ke všemu živému i neživému
- myslet ekologicky (recyklace, separace odpadu)

Povinnosti ke kamarádům a k sobě samému

- respektovat práva ostatních

- akceptovat názory jiných
- konat tak, abych neohrožoval zdraví a bezpečnost svou i kamarádů
- ctít své kamarády
- mít radost ze společně prožitých chvil

Témata

Témata si každý vyučující rozpracuje a zařadí do jednotlivých předmětů sám. Bude respektovat schopnosti a možnosti dětí, s přihlédnutím na jejich věk, potřeby. Obsahy jednotlivých témat budou propojeny průřezovými tématy ŠVP:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Enviromentální výchova
- Mediální výchova
- Tvořivost

Očekávané výstupy

Dítě:

- zná svá práva
- uvědomuje si své povinnosti
- respektuje práva ostatních
- hodnotí chování své i druhých podle základních práv a povinností
- umí naslouchat a je schopné vcítit se do pocitů druhých

- uvědomuje si různé problémové situace a umí je samostatně vyřešit
- získává schopnost posoudit, v jaké kompetenci se zlepšil
- používá barevné klíče k hodnocení vlastního, hodnocení pedagogů i rodičů

Rozvíjení klíčových kompetencí – Hodnocení

- hodnocení a vlastní vyjádření ústní i písemnou formou
- prožitek a získanou kompetenci vyznačují barevnými razítky klíčů

Kompetence k učení – modrá

- zná význam základních pojmů a umí je použít
- vyhledává, třídí získané informace a využívá je ve tvůrčích činnostech
- realizuje vlastní nápady

Kompetence k řešení problému – zelená

- vnímá různé problémové situace, najde a pochopí problém
- hledá způsoby řešení, samostatně se jej pokusí vyřešit
- nese za svá rozhodnutí zodpovědnost

Kompetence komunikativní – fialová

- vyjadřuje své názory
- zapojuje se do diskuze, akceptuje názory jiných
- využívá různé zdroje informací

Kompetence sociální a personální – červená

- spolupracuje ve skupině
- spolupodílí se na vytváření společných pravidel
- přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů

Kompetence pracovní – hnědá

- dodržuje vymezená pravidla
- plní si své povinnosti
- využívá znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje

Kompetence občanské – oranžová

- respektuje názory jiných, je schopný empatie
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i doma
- chová se zodpovědně v život ohrožujících situacích

Kompetence k radosti – žlutá

- má radost z dosažených výsledků
- podílí se na vytváření příjemné pracovní atmosféry
- vytváří situace, v nichž má žák radost z učení pro učení samotné a pro jeho další přínos

Organizace:

- Každý vyučující si témata zařazuje do vyučovacích předmětů sám, respektuje věk, schopnosti, možnosti, potřeby a přání dětí
- Hodnocení proběhne samostatně v každé třídě
- Průběžné hodnocení bude probíhat na pedagogické radě
- Podle potřeby a možností se mohou uskutečnit celoškolní akce, projektové dny
- jednotlivá témata budou zpracována formou pracovních listů a zakládána do portfolií žáků
- Plán je otevřený dokument, který lze průběžně doplňovat podle aktuálních nabídek
- Využívá všechny akce podle profilace školy
- Do celoročního školního projektu se zapojí také školní družina

Použité materiály:

Školní projekty z předchozích let

Dokumenty o lidských právech, Mladá fronta, Praha 1969

Co je Úmluva o právech dítěte, Jana Ondráčková, Český helsinský výbor, Praha 1996

Ahoj Úmluvo, kolektiv autorů koordinovaný M. Bělohávkem, Praha 2001

Měsíc	Významný den	Téma
Září	1.9. Světový den míru	Právo žít v míru
	8.9. Mezinárodní den gramotnosti	Právo na vzdělání
	28.9. Den České státnosti	Právo na jméno a státní příslušnost
Říjen	1.10. Mezinárodní den chudoby	Právo na dostatek zdravé výživy
	17.10. Mezinárodní den tolerance	Všechny děti jsou si rovné
Listopad	11.11. Den boje proti drogám	Právo na ochranu před drogami
	19.11. Světový den prevence týrání a zneužívání dětí	Právo na ochranu před týráním, zanedbáváním a sexuálním zneužíváním

	20.11. Světový den dětí	
Prosinec	10.12. Světový den lidských práv	Právo na starostlivost a lásku Právo zvolit si věrovyznání
	11.12. Založení UNICEFU	
	Vánoce	
Leden	1.1. Vznik ČR Mezinárodní den utečenců a migrantů	Právo na domov a ochranu soukromí
Únor	21.2. Mezinárodní den mateřského jazyka	Právo vyjádřit svůj názor Právo vyhledávat a získávat informace
Březen	11.3. Evropský den mozku	Právo na svobodu myšlení, svědomí a sdružování
	➤ Světový den vody	Právo na příznivé životní podmínky
	- Den nenarozených dětí	Právo na život

Duben	- Světový den zdraví	Právo na zdravotní péči
	➤ Den Země	Právo na příznivé životní prostředí
Květen	- Mezinárodní den rodiny	Právo znát své rodiče, žít v rodině
	- Světový den kulturní rozmanitosti	Právo dětí menšin používat vlastní jazyk a kulturu
Červen	➤ Mezinárodní den dětí	Právo na hru a volný čas
	- Mezinárodní den za odstranění dětské práce	Právo na ochranu před vykonáváním těžké a nebezpečné práce

